REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Kultuuriministeerium

Teie 30.09.2026 nr 1-11/341-9

Meie (kuupäev digiallkirjas) nr 1.4-2/2445-1

Muuseumiseaduse muutmise seaduse eelnõu kooskõlastamine

Austatud minister

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium kooskõlastab muuseumiseaduse muutmise seaduse eelnõu järgmiste märkustega.

Leiame, et jätkuvalt on seaduse eelnõus ebakõla Kultuuriministeeriumi ja teiste asutajate haldusalas olevate muuseumide rahastuspõhimõtete vahel, mis puudutab eelkõige Kanuti teenust. Ei saa kuidagi nõustuda vastusega, mis on antud märkuste tabelis REMi ettepanekule kohaldada kõikidele muuseumidele sarnaseid ja võrdseid restaureerimistingimusi. Kui seaduses sätestatakse sisuliselt Kanuti minek ERMi allasutuseks, siis on oluline ka seaduses märkida, kuidas ja kellele ta teenust osutab, et vähendada hoiakuid, et tegu on Kultuuriministeeriumi haldusalas oleva asutusega, vaid Kanut kui kompetentsikeskus saab ja peab teenindama võrdselt kõiki muuseume, sest kogud ei kuulu muuseumile, vaid riigile.

Teeme eelnõu kohta järgmised ettepanekud.

1) Teeme ettepaneku eelnõu §-s 1, millega täiendatakse seadust § 4^2 lõike 2 punktiga 3 ja § 4^9 lõigetega 2 ja 5, sätestada kesksete teenuste võrdse kohtlemise põhimõtet ning töötada välja ministeeriumide ülene rahastamiskorraldus, mis tagab riigile kuuluvaid kogusid haldavatele muuseumidele võrreldavad teenusetingimused. Tänane teenuse tellimise võimalus ei taga tegelikku ligipääsu, kui vastav ministeerium pole selleks raha eraldanud. Seega võivad jääda riigile olulised museaalid tulevastele põlvedele säilitamata, millega rikutakse muuseumidele seatud ülesandeid. See on sisuline muudatus ja annab võimaluse teha eri omanike vahel koostööd.

2) Teeme ettepaneku täiendada kesksete teenuste ülesannet võimalusega toetada ka KOVi ja eramuuseumide kogude säilitamist. Luua vajaduspõhine toetatud teenuste rahastus, lähtudes pärandi väärtusest, seisundist ja hävimisohust ning arvestades muuseumi maksevõimet. Teistele muuseumidele jääb praegu teenuse ostmise võimalus, mis ei taga väikese eelarvega muuseumide tegelikku ligipääsu erialasele abile. Kui need punktid saab seaduses kirjeldatud, siis sisuliselt tähendab see, et Kanuti võimekuse laiendamiseks kaardistatakse koos muuseumidega materjalid ja konserveerimisvajadused, mille jaoks praegu piisav võimekus puudub. Samuti kohustatakse kaasama teenuseid kasutavaid muuseume tingimuste ja prioriteetide kujundamisse. ERMi enda vajadusi tuleb hinnata samadel alustel teiste muuseumidega.

Suur-Ameerika tn 1 / 10122 Tallinn / 625 6101 / info@agri.ee / www.agri.ee
Registrikood 70000734

3) Teeme ettepaneku muuta eelnõu §-s 1, millega täiendatakse seadust §-ga 4^4, sätestatud nõukogusse nimetamise korda nii, et nõukogu enamuse nimetaksid ministrist sõltumatud muuseumivaldkonna ja teadusorganisatsioonid. Viieliikmelises nõukogus võiks muuseumivaldkond nimetada ühiselt kaks, Teaduste Akadeemia ühe ja minister kaks liiget ning kehtestada avalikud pädevus- ja sõltumatusenõuded.

4) Teeme ettepaneku lisada eelnõu § 1, millega täiendatakse seadust §-dega 4^1 ja 4^9, ERMi erialast ja teaduslikku sõltumatust kaitsev säte. Haldusleping ja ministeeriumi järelevalve ei peaks andma õigust suunata üksikute uurimis-, kogumis-, näituse- ega haridustegevuse otsuste sisu. Lisaks täiendada muuseumiseaduse juhatuse valikut reguleerivaid sätteid, ERMi puhul ka § 4^6 lõiget 5 ja sätestada kõigi riigimuuseumide juhatuse valiku ühised põhinõuded sõltumata vastutavast ministeeriumist.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Hendrik Johannes Terras
Regionaal- ja põllumajandusminister

Sven Mäe
5860 5561 sven.mae@agri.ee